

การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน
สังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง
Developing a Guideline to Manage Internal Learning Environment
In the Private Schools of Tharae - Nongsaeng Archdiocese

กิตติยา โพธิสาเกต¹ และ ธัชชัย จิตรนันท์²
Kittiya Phothisaket¹ and Thatchai Chittranun²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน 2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน และ 3) พัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสม การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะแรกคือการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่สองเป็นการศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 265 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.37-0.74 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ด้านกายภาพประกอบไปด้วย 2 ตัวชี้วัดคือสภาพภายนอกห้องเรียนและสภาพภายในห้องเรียน และ (2) ด้านสัมพันธภาพประกอบไปด้วย 2 ตัวชี้วัดคือความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บริหารและความสัมพันธ์ครูกับนักเรียน 2) สภาพปัจจุบันของการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านสัมพันธภาพมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ปรากฏผลเช่นเดียวกันกับ สภาพปัจจุบัน 3) แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง ประกอบด้วย (1) นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเหมาะสมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในปัจจุบัน (2) ปลูกฝังนักเรียนถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียน (3) จัดการอบรมให้ความรู้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียน พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายเพื่อสอดส่องดูแลและกระจายข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ (4) กำหนดบุคลากรครูให้เป็นผู้นำด้านการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม และ (5) กำกับดูแล ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล

คำสำคัญ : แนวทางพัฒนา ; คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ; สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ; สถานศึกษาเอกชน

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, Graduate Student in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, Lecturer, Faculty of Education, Mahasarakham University

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to find out the components and indicators of the desirable characteristics for internal learning environment in the private schools, 2) to examine the present state and desirable characteristics of internal learning environment in the private schools and 3) to develop a guideline to organize internal learning environment in the private schools of Tharae-Nongsaeng Archdiocese. There were two phases of mixed research. Phase 1 was to study the components and indicators of developing a guideline to manage internal learning environment by analyzing the documents and research related to the study. Five experts were interviewed for creating a conceptual framework of study. Phase 2 was to study the development of a guideline to manage internal learning environment within the schools. A sample was selected from the school administrators and teachers composing 265 people by using stratified random sampling method. The research instruments were a 5-rating scale questionnaire whose discrimination power values ranged between 0.37 and 0.74 and entire reliability coefficient was 0.96. Statistics used in research were mean, standard deviation and Modified Priority Needs Index (PNI modified).

The results of study were as follows: 1) The components of the desirable characteristics for internal learning environment in the private schools had 2 elements: (1) physical element: comprising 2 indicators – conditions outside and inside the classroom and (2) relationship element: comprising 2 indicators – relationships between teachers and administrators and between teachers and students. 2) The present state of organizing internal learning environment in the private schools of Tharae-Nongsaeng Archdiocese as a whole was at high level. The relationship element gained the highest mean. The desirable state appeared the same result as the present state. 3) The guideline to organize internal learning environment in the private schools of Tharae-Nongsaeng Archdiocese consisted of the following: (1) applying modern technology to achieve more efficiency and to be appropriate to current learning environment, (2) cultivating students about the importance of the environment that is appropriate to learning, (3) providing a training to educate the relevant personnel with the right environment for the students and creating a network to monitor and distribute useful information, (4) requiring teachers to lead the maintenance of the environment and (5) supervising, following up, evaluating and reporting results.

Keywords : Development Guideline ; Desirable Characteristics ; Learning Environment ; Private Schools

บทนำ

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้เร่งปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการศึกษา พัฒนาศักยภาพของคนในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

การแก้ไขปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง หรือการพัฒนา ด้านต่างๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาเอกชนให้ได้มาตรฐานสากล โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน

และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ มีความรอบรู้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาแต่ละแห่งจะต้องให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนและมีประสิทธิภาพสูงสุด (พรสวรรค์ วงศ์ดาธรรม และ สุมาลี ชัยเจริญ, 2558)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กล่าวไว้ในมาตราที่ 23 24 และ 26 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาว่าต้องมีการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยบูรณาการความรู้ด้านต่างๆ ให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน และให้สถานศึกษาจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การเรียน

การสอน ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา
ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงมีการผลักดันนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมสถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา เป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีที่จะช่วยเสริมสร้าง ส่งเสริมสนับสนุนปลูกฝังให้ผู้เรียนได้พร้อมด้วยความรู้ความสามารถเสริมบุคลิกที่ดี ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ Savage & Savage (2010) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีความสำคัญโดยส่งผลโดยตรงและมีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนต่อตัวผู้เรียน การส่งผลโดยตรงที่วนั้นเกิดกับตัวผู้เรียนในด้านการทำกิจกรรมต่างๆ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สามารถเป็นไปได้ทั้งมีส่วนช่วยในการอำนวยความสะดวก หรือไม่ก็ขัดขวางการทำกิจกรรมของผู้เรียนขึ้นอยู่กับว่ากิจกรรมนั้นคืออะไร เช่น การจัดเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องเรียน รวมถึงการจัดเครื่องมือ อุปกรณ์ ในห้องเรียนบางอย่างอาจเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนขนาดใหญ่ แต่ไม่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนที่มีขนาดเล็ก ส่วนการมีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนผู้เรียนนั้น เช่น ช่วยสนับสนุน ผู้เรียนในด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน คือช่วยทำให้เกิดการตื่นตัวในการเรียนการสอน และเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการจัดสภาพแวดล้อมและรักษาคุณภาพแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2553 มาตราที่ 4 ได้กำหนดให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นหนึ่งในเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ควบคู่กับการเรียนการสอนทางด้านวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ระบุสาระสำคัญของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (กฤษฎณา ทบชิน, 2556) การพัฒนาคุณภาพของคนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด การเตรียมคนให้สามารถเผชิญสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำเป็นจะต้องใช้การศึกษาที่มีคุณภาพซึ่งปัจจัยที่สำคัญคือองค์ประกอบในด้านการจัดการเรียนการสอนของครู อย่างไรก็ตามการที่จะทำให้ครูมีความตั้งใจและเต็มใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในการทำงานที่จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคลากร ช่วยเสริมสร้างความพึงพอใจในการทำงานและความรู้สึกประทับใจของบุคลากร ดังนั้นสภาพ

แวดล้อมการเรียนรู้จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ทุกสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาในภาคเอกชน เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญในการบริหารงบประมาณเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ให้เกิดความหลากหลายในทุกรูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาเอกชน สังกัด อัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง เนื่องจากผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนมีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมและทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาเอกชน สังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง ยังคงประสบปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ด้วยสภาพที่ตั้งของสถานศึกษาและความแตกต่างของจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษา ห้องประกอบการ สภาพห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนและสภาพโดยรอบไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน เนื่องจากขาดการจัดการสภาพแวดล้อมในการเรียนที่ดี ด้วยเหตุดังกล่าวจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียนในการใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดเป็นแนวทาง เพื่อส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาตามความเหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

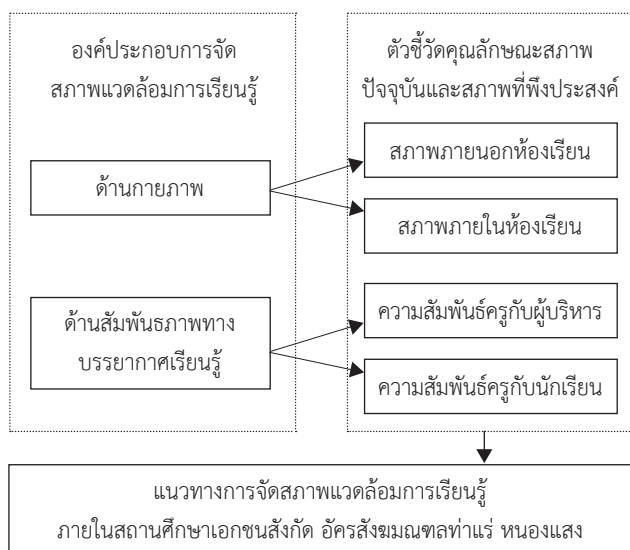
1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาพบว่า แนวคิดของ ธเนศ ขำเกิด (2558) ระบุว่าสภาพแวดล้อมภายใน และ สภาพแวดล้อมภายนอก รวมถึงสัมพันธ์ภาพด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับ สภาพปัญหาของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กฤษฎณา ทบชิน (2556) ที่ศึกษาเรื่องสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดขึ้นกับสภาพ

แวดล้อม และบรรยากาศการเรียนรู้ นอกจากนี้การศึกษาของ สิริกุล กรอบบาง (2557) พบว่าสภาพปัญหาของสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาจะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เสนอกรอบแนวคิดการวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชนตามนโยบาย การพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาเอกชน สภาคาทอлик แห่งประเทศไทย พ.ศ.2557 ดังภาพที่ 1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ และสรุปแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยงานวิจัยนี้ได้ศึกษาการจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเอกชน ที่ประกอบไปด้วย สภาพแวดล้อม ด้านกายภาพทั้งภายในและ ภายนอก และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัญหาของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา เอกชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบเพื่อสร้างกรอบแนวคิด การวิจัยประกอบด้วย 1) วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ภายในสถานศึกษา เอกชน สังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง และนำข้อมูล ดังกล่าวมากำหนดกรอบแนวคิดเบื้องต้นของการวิจัย 2) สัมภาษณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อให้ได้ประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชนและส่งผล ต่อสถานศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ข้าราชการตำแหน่งศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน อาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และ 3) การศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น จำนวน 3 โรงเรียน (Best Practice) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและคณะครูผู้รับผิดชอบ โครงการ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสีขาวปลอดยาเสพติด โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ บาทหลวงผู้จัดการ โรงเรียน จำนวน 1 คน คณะครูวิชาการ จำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบ โครงการ สภาพแวดล้อม จำนวน 2 คนและเจ้าหน้าที่ดูแลโรงเรียน 2 คน โรงเรียนที่ได้เข้ารับรางวัลโครงการสามสุสานต์ คือ โรงเรียน เซนต์ยอแซฟสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เป็นโรงเรียน ขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาเอกชนสกลนคร เขต 1 พร้อมกับโรงเรียนมารีย์พิทักษ์สว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการศึกษา ประถมศึกษาเอกชนสกลนครเขต 2 ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 8 คน คือ ผู้อำนวยการ ครูวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบโครงการสภาพแวดล้อม เจ้าหน้าที่พนักงานดูแลโรงเรียน และผู้ปกครอง รวมทั้งสิ้น 16 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชนไปสร้างกรอบแนวคิด การวิจัย

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ 1) พัฒนาเครื่องมือในการวิจัย โดยการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเอกชน สภาพปัญหา ของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน และ แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน 2) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหาด้วยเทคนิคการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เท่ากับ 1.00 นำเครื่องมือ ไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.37-0.74 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 3) เก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 22 คน และครูผู้สอนจำนวน 243 คน 4) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาเอกชนสังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง ปีการศึกษา 2558 จำนวน 11 โรงเรียนจำนวน เป็นผู้บริหาร 43 คน ครูผู้สอน 768 คน รวมจำนวน 811 คน (สำนักอัครสังฆมณฑลท่าแร่หนองแสง, 2558)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาเอกชน สังกัด อัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง จำนวน 11 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 22 คน ครูผู้สอน 243 คน รวมจำนวน 265 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพ ที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายใน สถานศึกษาเอกชน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค เท่ากับ 0.96 แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีการสัมภาษณ์แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายใน สถานศึกษาเอกชน ที่มีวิธีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) จากกลุ่มผู้บริหารในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง ซึ่งแบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ และตอนที่ 2 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมในประเด็นต่างๆ เป็นแบบปลายเปิด

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเทปแบบ คำต่อคำ พร้อมนำผลการบันทึกรายละเอียดการสนทนา มาวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ตามวิธีการของ Yoddumnern-attig & Tangchonlatip (2009) โดยทำความเข้าใจเนื้อหาที่ถอดเทปการสัมภาษณ์อย่างละเอียด แล้วให้ความหมาย กำหนดรหัสข้อความออกเป็นข้อความย่อยๆ จัดกลุ่มความหมาย แล้วร่างเป็นแนวทางปรับแก้จนได้แนวทางที่ชัดเจน นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเสนอต่อกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงของผลการสนทนา (Participant Validation)

3. แบบประเมินแนวทางการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน ซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายการวิจัยระหว่าง 0.60-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเอกชนสังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง จากนั้นเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน พร้อมทั้งนัดหมายผู้บริหารเพื่อสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง ตุลาคม 2559

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ค่าเฉลี่ย	ระดับสภาพที่พึงประสงค์/สภาพปัจจุบัน
4.51-5.00	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3.51-4.50	มีความเหมาะสมมาก
2.51-3.50	มีความเหมาะสมปานกลาง
1.51-2.50	มีความเหมาะสมน้อย
0.00-1.50	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการในประเด็นแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพและด้านการ มีสัมพันธภาพภายในสถานศึกษาเอกชนด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการพรรณนาเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชนสังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ และ 2) สภาพแวดล้อมด้านสัมพันธภาพ ซึ่งแบ่งเป็น ด้านกายภาพจำนวน 2 ตัวชี้วัด และด้านสัมพันธภาพจำนวน 2 ตัวชี้วัด ผลการวิเคราะห์พบว่าความเหมาะสมขององค์ประกอบของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าองค์ประกอบมีความเหมาะสม

อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สภาพแวดล้อมด้านการมีสัมพันธภาพ ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.45) และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X} = 4.60$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ข้อ	องค์ประกอบการจัดสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ	4.60	0.55	มากที่สุด
2	สภาพแวดล้อมด้านการมีสัมพันธภาพ	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม		4.70	0.50	มากที่สุด

2. สภาพปัจจุบันของการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน สังกัดองค์กรสังคมพล ท้าแร่ หนองแสง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน ด้านสัมพันธภาพค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านกายภาพ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ปรากฏผลเช่นเดียวกันกับสภาพปัจจุบัน ผลการวิเคราะห์พบว่า ความเหมาะสมของตัวชี้วัดในองค์ประกอบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านกายภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า ตัวชี้วัดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ตัวชี้วัด และระดับมาก 1 ตัวชี้วัด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มีการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.45) และมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความเหมาะสมของตัวชี้วัดในองค์ประกอบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านกายภาพ

ข้อ	ตัวชี้วัด	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	มีการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
2	มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.40	0.55	มาก
รวม		4.60	0.55	มากที่สุด

ความเหมาะสมของตัวชี้วัดในองค์ประกอบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านการมีสัมพันธภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.50) และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า ตัวชี้วัดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกตัวชี้วัด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.45) และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของตัวชี้วัดในองค์ประกอบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านการมีสัมพันธภาพ

ข้อ	ตัวชี้วัด	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
2	การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บริหาร	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม		4.70	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ข้อ	การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1	สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ	3.49	0.52	ปานกลาง	4.51	0.51	มากที่สุด
2	สภาพแวดล้อมด้านการมีสัมพันธภาพ	3.46	0.54	ปานกลาง	4.54	0.51	มากที่สุด
รวม		3.48	0.52	ปานกลาง	4.52	0.51	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน สังกัดองค์กรสังคมพล ท้าแร่ หนองแสง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.52) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.52) และสภาพแวดล้อมด้านการมีสัมพันธภาพ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ ในส่วนของสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน สังกัดองค์กรสังคมพล ท้าแร่ หนองแสง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.51) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านการมีสัมพันธภาพ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51) และ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง ที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบของการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชน และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ดร.กิติพงษ์ สุวรรณเทน ประธานศูนย์เครือข่ายโรงเรียนเอกชน ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จังหวัดสกลนคร และผู้อำนวยการสถานศึกษาเอกชน สังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง ในประเด็นการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา สรุปเป็น 5 แนวทางดังนี้ 1) นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเหมาะสมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในปัจจุบัน 2) ปลูกฝังถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ให้นักเรียนภายในโรงเรียน 3) จัดให้มีการอบรมให้ความรู้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายเพื่อสอดส่องดูแลและกระจายข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ 4) การกำหนดบุคลากรครูให้เป็นผู้นำด้านการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม และ 5) การกำกับดูแล ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ และ 2) สภาพแวดล้อมด้านสัมพันธภาพ มี 4 ตัวชี้วัดซึ่งแบ่งเป็นด้านกายภาพจำนวน 2 ตัวชี้วัด และด้านสัมพันธภาพจำนวน 2 ตัวชี้วัด โดยสาระสำคัญของสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ ครุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งชี้วัดถึงลักษณะสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่ดี ได้แก่ ความร่มรื่น การถูกสุขลักษณะ ความสวยงาม ความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความสะดวก สอดคล้องกับการวิจัยของ Astin (1968) ที่ได้จัดทำแบบสำรวจสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (Inventory of College Activities) หรือ ICA เพื่อหาสิ่งเร้าแรงกระตุ้นจากสภาพแวดล้อม โดย Astin กล่าวถึง สิ่งชี้วัดที่จะกลายเป็นสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อมที่นำไปสู่พฤติกรรม สถานการณ์ เหตุการณ์ และคุณลักษณะใดๆ

ของสถาบันที่สังเกตเห็นได้อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการเรียนรู้ ส่วนสภาพแวดล้อมด้านสัมพันธภาพ พบว่าบทบาทของผู้บริหารและพฤติกรรมที่แสดงออกของครูอาจารย์ต่อนักเรียน นักศึกษาเป็นตัวบ่งชี้สำคัญที่ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับ กรรณิกา เรืองโสม (2558) ที่ศึกษาการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา พบว่าการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรเกี่ยวข้องกับการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนในสังกัดอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง ได้ยึดตามหลักนโยบายแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในเครือภคินีรังกาเซน และเอกสารแผนงานการจัดการเรียนการสอนอย่างเคร่งครัด ซึ่งเหมาะสมต่อการเรียนรู้และยังกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ ชนัดต์ พุนเดช (2557) ที่ศึกษาการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างเป้าหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในห้องเรียน สำหรับชั้นเรียนวิชาศึกษาทั่วไป วิธีการเรียนรู้ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และได้เสนอยุทธวิธีให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ไว้คือ การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ ประกอบด้วยกิจกรรมหลักดังนี้ 1) การปรับสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเพื่อให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด และสามารถใช้เวลาที่เหลืออยู่ทำกิจกรรมของตนเองในห้องเรียน 2) การจัดบริเวณในโรงเรียนให้เป็นแหล่งความรู้และแหล่งสนับสนุน 3) การจัดศูนย์วิทยากรให้เป็นแหล่งความรู้ที่หลากหลายนอกเหนือไปจากหลักสูตร และ 4) การให้ความรู้พร้อมทั้งร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ที่บ้าน

3. ด้านแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย 1) นำเทคโนโลยีการศึกษามาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทันสมัยในปัจจุบันมีเครื่องมือ เทคนิค และวิธีการใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมถึงการพัฒนาการจัดการ สิ่งแวดล้อมตามจุดมุ่งหมาย 2) ปลูกฝังถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นปีแรกที่นักเรียนเข้ามาเรียน 3) จัดให้มีการอบรมครูและนักเรียนให้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้และการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตเพื่อสร้างเครือข่ายการสอดส่องดูแลและกระจายข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ 4) กำหนดบุคลากรครูให้เป็นผู้นำด้านการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม

และ 5) การกำกับดูแล ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล ซึ่งสอดคล้องกับ ประภัสสร บุญบำเรอ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าปัจจัยการสนับสนุน การบริหารแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วยผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีความรู้ ความสามารถ การมีวัฒนธรรมองค์กร การมีบรรยากาศที่เอื้อ ต่อการทำงาน การมีความรัก ความผูกพันต่อองค์กรและต่อการทำงานและการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชนจะมีประสิทธิภาพ และได้ประสิทธิผล เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์ภายใน หน่วยงานและในสถาบันที่สังกัด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่ พึงประสงค์ของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน ในเขตอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หลวงแสง ด้านกายภาพและด้านการ มีสัมพันธ์ภาพกับบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหาร สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

1. วางแผนพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยกำหนด แผนงาน นโยบายและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน พร้อมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินงานให้ได้ตามเป้าหมาย

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา เรืองโสม. (2558). การพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา เครือข่าย 13 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 3. *การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “สร้างสรรค์และพัฒนา เพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน” ครั้งที่ 2*, 265-271.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กฤษณา ทบชิน. (2556). *การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านไทรทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 2560, จาก [http://www.ptu.ac.th/StudentServe/input/thesis/\[1\]\[080916042705\].pdf](http://www.ptu.ac.th/StudentServe/input/thesis/[1][080916042705].pdf).
- ชนัดถ์ พูนเดช. (2557). การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างเป้าหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ในห้องเรียนสำหรับชั้นเรียนวิชาชีพศึกษาทั่วไป วิธีการเรียนรู้ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ. *วิทยการวิจัยและวิทยการปัญญา*, 12(1), 1-14.
- ธนศ ขำเกิด. (2558). *คู่มือเรื่องนิเทศการศึกษา 30 ประสพการณ์การนิเทศการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาของ ผอ.กิตติพงศ์ ราชสิทธิ์/ธนศ ขำเกิด. วิทยการวิจัย*, 114(8), 20-23.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

2. จัดให้มีการประชุมครู สภานักเรียน และบุคลากร ในโรงเรียนให้ทราบถึงแผนงานพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อการเรียนรู้ ศึกษาถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อวิเคราะห์แนวทาง ในการแก้ปัญหา และดำเนินการแก้ไข ประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำผลไปปรับปรุงพัฒนางานให้บรรลุวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดระบบสาธารณูปโภค ภายในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ เพื่อศึกษารูปแบบการจัดสภาพแวดล้อม ที่อาจจะมีความแตกต่างกัน

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน ในการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3. นำกรอบแนวคิดที่ได้ไปใช้ไปศึกษาเพื่อการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) หรือใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบกรณีศึกษา

4. วิจัยติดตามประเมินผลเพื่อเปรียบเทียบผลการ ดำเนินงานระหว่างก่อนและหลังการนำแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาไปปฏิบัติ

- ประภัสสร บุญบำเรอ. (2560). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สถานศึกษา. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 7(2), 27-35.
- พรสวรรค์ วงศ์ตาธรรม และสุมาลี ชัยเจริญ. (2558). ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์
ส่งเสริมกระบวนการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์. *วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 7(2), 33-39.
- สำนักอัครสังฆมณฑลท่าแร่หนองแสง. (2558). *ข้อมูลสารสนเทศฝ่ายการศึกษา ปีการศึกษา 2558*. สกลนคร : สมศักดิ์การพิมพ์สกลนคร.
- สิริกุล กรอบบาง. (2557). *การดำเนินการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนมูลนิธิปากเกร็ดวิทยา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. สืบค้นเมื่อ
พฤษภาคม 2560, จาก [http://www.ptu.ac.th/Student Servet/thesis/\[1\]\[080916042705\].pdf](http://www.ptu.ac.th/Student Servet/thesis/[1][080916042705].pdf).
- Astin, A. W. (1968). *The college environment*. Washington D.C. : American Council on Education.
- Catholic Education Council of Thailand. (2014). *Articles of Catholic Schools into the Third Millennium 14*. Bangkok :
Assumption Printing Bang Rak. Retrieved May 2560, from [http://www.ptu.ac.th/Student Serve/input/thesis/\[1\]\[080916042705\].pdf](http://www.ptu.ac.th/Student Serve/input/thesis/[1][080916042705].pdf).
- Savage, T.V., & Savage, M. K. (2010). *Successful classroom management and discipline: Teaching self-control and
responsibility* (3rd Ed.). Los Angeles : SAGE Publications, Inc.
- Yoddumnern-Attig, B., & Tangchonlatip, K. (2009). *Qualitative analysis: Data management, interpretive explanation
and finding the meaning*. Nakhon Prathom : Institute for Population and Social Research.

Translated Thai References

- Boonbamrer, P. (2017). Development of a participation model for the board of northeastern private school administration.
Journal of Nakhon Phanom University, 7(2): 27-35. [in Thai]
- Khamkoe, T. (2015). Talking about educational supervision: 30 educational supervision experiences at the educational
service area level of Director Kittiphong Rachasik/ Kham Koed. *Withayajarn*, 114(8), 20-23. [in Thai]
- Krobbang, S. (2014). *The Environmental Management of Pakkred Witthaya Foundation School, Pak Kred district,
Nonthaburi province*. Retrieved May 2560, from <http://www.ptu.ac.th/StudentServe>. [in Thai]
- Ministry of Education. (2002). *The National Education Act of B.E. 2542(1999) and Amendment (No. 2) B.E. 2545(2002)*.
Bangkok : Kurusapa Printing Ladphrao. [in Thai]
- Poondej, C. (2014). Development of a causal relationship model of achievement motivation target, perception
of Learning environment in a classroom for students of general education course, learning method, and
critical thinking. *Research Methodology & Cognitive Science*, 12(1): 1-14. [in Thai]
- Rueangsom, K. (2015). Development of atmosphere and environment of the 13th network of the Office of. Ubon
Ratchathani Primary Education Service Area 3. Paper presented at the 2nd Academic Conference and
Presentation of National Research on *Creating and Developing for Entering to the ASEAN Community*, pp.
265-271. [in Thai]
- Srisa-aad, B. (2011). *Introduction to research* (7nd Ed.). Bangkok : Suwiriyan Publisher. [in Thai]
- Tharae-Nongseang Archdiocese. (2015). *Information of education department in 2015*. Sakon Nakhon : Somsak
Printing. [in Thai]
- Topchin, K. (2556). *The Environmental Condition That Facilitates the Learning of Baan Sai Thong School Students. Office
of Sakaeo Primary Education Service Area 1*. Retrieved May 2560, from [http:// www.ptu.ac.th/StudentServe](http://www.ptu.ac.th/StudentServe).
[in Thai]
- Vongtathum, P., & Chaijaroen, S. (2015). Results of verifying the validity of an interactive learning environment model
to enhance the process of creative problem solution for computer education students. *Academic Journal
of Industrial Education, King Mongkut's University of Technology, North Bangkok*, 6(2): 33-39. [in Thai]